

HET BEGRIIP LEVENSGEMEENSCHAP kan worden gedefinieerd als "de totaliteit van elkaar beïnvloedende, tot verschillende soorten behorende organismen, tezamen gebonden aan een bepaald milieu".

De vis in de levensgemeenschap

Biotische factoren

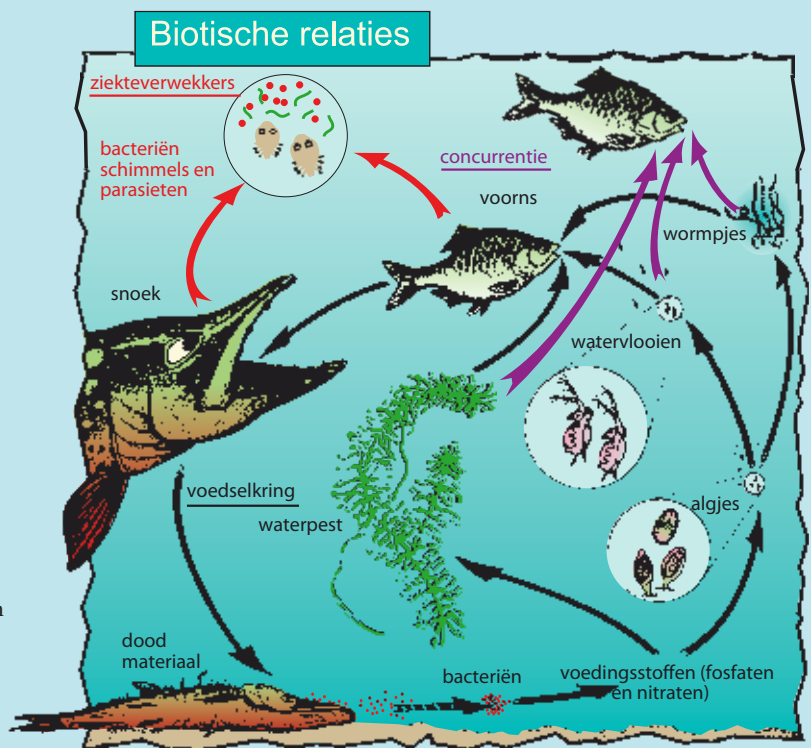
Tot nu toe hebben we vooral de niet-levende omgeving van de vis besproken en het belang van waterplanten als substraat en in enkele gevallen als voedsel. Je kunt stellen dat de levende (biotische) omgeving van een vis de ontwikkelingsmogelijkheden die door de niet-levende omgeving aan die vis wordt geboden, verder inperkt of juist verruimt.

Beschikbaarheid van voedsel, concurrentie om voedsel, de aanwezigheid van partners, paai- en schuilgelegenheid, de strijd tegen ziekten en parasieten en het ontwijken van roofdieren zijn belangrijke biotische factoren.

Levensgemeenschappen

De visstand in een water staat dus niet op zichzelf, maar wordt op vele manieren beïnvloed door de soorten en aantallen van de planten en overige dieren in dat water. Zij hebben allemaal wat met elkaar te maken. Ze eten elkaar of ze betwisten elkaar een prooi, of soms ook een schuilplaats. Anderen hebben elkaar nodig voor bescherming, als aanhechtingsoppervlak, als transportmiddel en wat al niet mogelijk is. Het komt er op neer dat ze bij elkaar horen: ze vormen een zogenaamde levensgemeenschap. Ook de vissen in een water maken deel uit van een dergelijke levensgemeenschap. De beheerder van een visstand heeft dus

met veel meer te maken dan alleen de vissen. De kwaliteit van de visstand is sterk afhankelijk van de totale levensgemeenschap in het water en daar moet dan ook terdege rekening mee worden gehouden.

Rivierkreeft

Reiger

Vlokreeft

De vis en de mens

De menselijke factor

De invloed van de mens op natuurlijke wateren in Nederland is enorm groot. De samenstelling van de visstand is dan ook voor een belangrijk deel een afspiegeling van hoe wij met het water omgaan. Het gebruik van land en water heeft in de loop der eeuwen tal van leefmilieus rigoureus veranderd.

Door de sterk gereguleerde waterhuishouding, kanalisatie en de bouw van dammen is veel natuurlijke variatie in beken en rivieren verdwenen en zijn leefgebieden versnipperd geraakt. Dit heeft tot grote veranderingen in de visfauna geleid. Op de door mens omgevormde wateren hebben allerlei activiteiten zoals

industrie, verstedelijking, zand- en grindwinning, waterwinning, landbouw, recreatie en visserij nog altijd een zeer grote invloed.

Natuur- of cultuurwaarden?

Daarnaast zijn er tal van kunstmatige wateren bijgekomen. Het overgrote deel van de Nederlandse binnenwateren is door de mens in de loop der eeuwen aangelegd! Deze wateren hebben een geheel eigen waarde voor de visstand. Het is de vraag of je in geval van bijvoorbeeld (gegraven) heldere, plantenrijke boerensloten, van natuur- of cultuur(historische) waarden moet spreken.

KENNIS VAN ECOLOGIE IS ESSENTIEEL voor het beheer. Kennis over de relatie tussen de zoetwatervis en zijn omgeving helpt ons te verklaren waarom de visstand in een water is zoals hij is. Andersom, kent men de ontwikkelingsmogelijkheden van het viswater, dan heeft men de sleutel tot de visstand die daarbij hoort. Het is dan vervolgens mogelijk om - binnen de beschikbare ruimte - gunstige voorwaarden te scheppen voor een passende, diverse visstand. Effectief visstandbeheer spitst zich toe op juist die omgevingsfactoren die er voor vissen "echt toe doen".

De mens beïnvloedt het water

